KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2023/451,

25. november 2022,

milles täpsustatakse tegureid, mida pädev asutus ja järelevalvekolleegium peavad kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise kava hindamisel arvesse võtma

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrust (EL) 2021/23 kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 ja (EL) 2015/2365 ning direktiive 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL ja (EL) 2017/1132, ([1]) eriti selle artikli 10 lõiget 12,

ning arvestades järgmist:

(1) Võttes keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava hindamisel arvesse keskse vastaspoole kapitalistruktuuri ja riskiprofiili, peaksid pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid kaaluma, kas finantsseisundi taastamise kava on asjakohane, et tagada keskse vastaspoole rahaliste vahendite adekvaatsus, sealhulgas vajaduse korral keskse vastaspoole õigeaegne rekapitaliseerimine, eelrahastatud vahendite täiendamine ning mis tahes rahastamis- ja likviidsuspuudujäägi kõrvaldamine.

(2) Võttes keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava hindamisel arvesse keskse vastaspoole kaskaadi põhimõtet, peaksid pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid kaaluma, kas kõnealuse keskse vastaspoole kaskaadi põhimõtte struktuur ja kahju jaotamise eeskirjad on asjakohased, et tulla toime kõigi kavandatud kohustuste mittetäitmisest tingitud kahju stsenaariumidega, ning kas selline kahju jaotamine on õiguslikult täitmisele pööratav.

(3) Võttes keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava hindamisel arvesse keskse vastaspoole organisatsioonilise struktuuri keerukust, peaksid pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid kaaluma, kas keskse vastaspoole omandistruktuur ja juhtimiskord on piisavalt selged ja rakendatavad, et kinnitada finantsseisundi taastamise kava teostatavust ja tagada finantsseisundi taastamise meetmete sujuv rakendamine.

(4) Võttes keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava hindamisel arvesse keskse vastaspoole tegevuse asendatavust, peaksid pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid kaaluma, kuidas kõnealuse keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kavas nähakse ette, et kõiki keskse vastaspoole kliirimisteenuseid või osa neist võiksid osutada teised liidus tegevusloa saanud kesksed vastaspooled või tunnustatud kolmanda riigi kesksed vastaspooled, et maandada reaalmajanduse ja finantsstabiilsuse seisukohast oluliste teenuste katkemise riski.

(5) Võttes keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava hindamisel arvesse keskse vastaspoole riskiprofiili, peaksid pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid kaaluma selle keskse vastaspoole äriomadusi ning juhtimis- ja õiguslikke riske, et hinnata, kas kõnealune keskne vastaspool suudab võtta finantsseisundi taastamise kavas esitatud meetmeid kiiresti ja tõhusalt, olenemata keskse vastaspoole eripärast.

(6) Võttes keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava hindamisel arvesse keskse vastaspoole valmisolekut tulla toime stressiga, mis ohustaks keskse vastaspoole elujõulisust, peaksid pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid kaaluma finantsseisundi taastamise kavas esitatud stsenaariumide ja näitajate asjakohasust, võttes arvesse kõnealuse keskse vastaspoole eripära, et tagada keskse vastaspoole valmisoleku taseme usaldusväärsus sellise stressiga toimetulekuks.

([1]) ELT L 22, 22.1.2021, lk 1.

(7) Võttes keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava hindamisel arvesse keskse vastaspoole ärimudelit, peaksid pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid kaaluma, kas kriitilised funktsioonid on finantsseisundi taastamise kavas kindlaks tehtud sobival viisil ja kuidas on finantsseisundi taastamise kavas ette nähtud varade või äriliinide müük, et prognoosida finantsseisundi taastamise kava aktiveerimise mõju kliirivatele liikmetele, nende klientidele ja kaudsetele klientidele ning tegevuse edasiandmise korrale.

(8) Võttes arvesse keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava mõju teatavatele üksustele seoses teabevahetusega, peaksid pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid kaaluma keskse vastaspoole kommunikatsiooni- ja avalikustamismenetluste asjakohasust, et jagada teavet võimalikult läbipaistvalt ja juhtida võimalikke keskse vastaspoole raskustest tingitud negatiivseid tuntureaktsioone.

(9) Võttes arvesse keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava mõju kliirivatele liikmetele, peaksid pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid kaaluma, kuidas keskne vastaspool hindab oma kliiriva liikmeskonna keerukust, et prognoosida finantsseisundi taastamise kava mõju kliirivate liikmete klientidele ja kaudsetele klientidele, ning võtma arvesse nende lepingulisi kohustusi finantsseisundi taastamise mis tahes stsenaariumi korral.

(10) Võttes arvesse keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava mõju seotud turutaristutele, peaksid pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid kaaluma, kas keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise meetmete rakendamine võib mõjutada seotud taristu toimimist, et nõuetekohaselt hinnata finantsseisundi taastamise kava mõju koostalitlusvõime seisukohast.

(11) Võttes arvesse keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava mõju keskse vastaspoole teenindatavatele finantsturgudele, sealhulgas kauplemiskohtadele, peaksid pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid kaaluma mis tahes seost kõnealuse keskse vastaspoole kauplemiskohtadega, et prognoosida finantsseisundi taastamise meetmete mis tahes olulist mõju kauplemiskoha suutlikkusele töödelda tehinguid või kehtestada hindu.

(12) Võttes arvesse keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava mõju mis tahes liikmesriigi ja liidu kui terviku finantssüsteemile, peaksid pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindama finantsseisundi taastamise meetmete mõju üksustele, kes on oluliselt seotud kõnealuse keskse vastaspoole, kliirivate liikmete ja finantsturutaristutega, et võtta arvesse finantsseisundi taastamise kava aktiveerimisest tuleneda võivat mis tahes edasikandumisriski. Samuti peaksid nad kaaluma finantsseisundi taastamise kavas kehtestatud stiimulite asjakohasust, tagamaks, et finantsseisundi taastamise meetmed ja kahju jaotamise vahendid tõenäoliselt optimeerivad finantsseisundi eduka taastamise tõenäosust, jaotades kulud õiglaselt ja proportsionaalselt kõnealuse keskse vastaspoole aktsionäride, kliirivate liikmete ja nende klientide vahel.

(13) Käesolev määrus põhineb Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.

(14) ESMA töötas käesoleva määruse aluseks oleva tehniliste standardite eelnõu välja koostöös Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukoguga. ESMA korraldas avalikud konsultatsioonid regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsis võimalikku asjaomast kulu ja tulu ning küsis nõu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 37 ([2]) kohaselt loodud väärtpaberituru sidusrühmade kogult,

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Keskse vastaspoole kapitalistruktuuri ja finantsriski hindamine

Hinnates keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses keskse vastaspoole kapitalistruktuuri ja finantsriskiga, võtavad pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas on vastuolusid keskse vastaspoole kapitalistruktuuri ja finantsseisundi taastamise meetmete vahel, mille eesmärk on tagada keskse vastaspoole õigeaegne rekapitaliseerimine, kui tema kapitalitase langeb allapoole teatamiskünnist või kapitalinõudeid;

b) kas finantsseisundi taastamise kavas on nõuetekohaselt arvesse võetud määruse (EL) 2021/23 artikli 9 lõikes 14 osutatud eelrahastatud sihtotstarbeliste omavahendite lisasummat;

c) kas kliiritud toodete liike arvesse võttes on finantsseisundi taastamise kava meetmed hästi kavandatud, teostatavad, usaldusväärsed ja kesksele vastaspoolele sobivad, et:

   i) taastada keskse vastaspoole sobitatud portfell ja kapital;

   ii) täiendada eelrahastatud vahendeid;

   iii) säilitada juurdepääs piisavatele likviidsusallikatele;

   iv) säilitada või taastada keskse vastaspoole rahaline elujõulisus ja usaldusväärsus, rakendades teatavaid finantsseisundi taastamise vahendeid või meetmeid, sealhulgas selliseid kahju jaotamise vahendeid nagu finantsseisundi taastamisel sissenõutavad rahalised maksed, keskse vastaspoole poolt kohustusi täitvatele kliirivatele liikmetele makstava tulu väärtuse vähendamine, positsioonide jaotamine ja muud likviidsusmeetmed;

d) kas finantsseisundi taastamise kava meetmeid on nõuetekohaselt testitud, et jaotamine ja hinnaleidmine oleksid võimalikud;

e) kas finantsseisundi taastamise kava meetmed ja punkti c alapunktis iv osutatud vahendid on piisavalt usaldusväärsed ja kiiresti kättesaadavad nii idiosünkraatiliste kui ka kogu süsteemi hõlmavate taastesündmuste korral;

f) kas finantsseisundi taastamise kavas on sätestatud kord nii rahastamispuudujäägi kui ka ajutise likviidsuspuudujäägi kõrvaldamiseks ning määratud kindlaks kesksele vastaspoolele kättesaadavad likviidsuskokkulepped;

g) kas finantsseisundi taastamise kava meetmete puhul võetakse arvesse tagatismudelit ja tagatisprotsesse ning tagatisraamistikku, sealhulgas keskse vastaspoole aktsepteeritud tagatiste ja tagatise väärtuskärbete loetelu, eelkõige kõike järgmist:

   i) keskse vastaspoole võetud tagatiste maksimaalne summa;

   ii) asjakohasel juhul keskse vastaspoole iga tagatisfondi puhul nõutavad maksimaalsed sissemaksed;

   iii) hinnang suurima kogusumma kohta, mis tuleb maksekohustustena tasuda ühel päeval, kui üks või kaks suurimat kliirivat liiget ja nende sidusettevõtjad ei täida oma kohustusi äärmuslikes, kuid usutavates turutingimustes;

   iv) võimalus kanda ressursse või likviidsust üle ühelt äriliinilt teisele;

h) kas finantsseisundi taastamise kavas on ette nähtud alaliste keskpanga vahendite kasutamine ja selgelt kindlaks määratud varad, mille puhul eeldatakse, et need kvalifitseeruvad keskpanga vahendite tingimuste kohaselt tagatiseks.

Artikkel 2

Keskse vastaspoole kaskaadi põhimõtte hindamine

Pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindavad keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses keskse vastaspoole kaskaadi põhimõttega, võttes arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas kaskaadi põhimõte ja erinevad kahju edasikandumise viisid on selgelt kindlaks määratud ning kas mis tahes kahju tagajärjed on modelleeritud kooskõlas kahju jaotamise eeskirjadega, sealhulgas keskse vastaspoole ja tema kliirivate liikmete vahel sõlmitud kokkulepetega ning keskse vastaspoole üldise riskijuhtimise raamistikuga, näiteks keskse vastaspoole reeglistikuga;

b) kas kaskaadi täitmisele pööratavuse tagamiseks on hinnatud ja käsitletud asjakohaseid õiguslikke riske, sealhulgas seoses kolmandate riikide jurisdiktsioonides asuvate kliirivate liikmetega.

Artikkel 3

Keskse vastaspoole organisatsioonilise struktuuri hindamine

Pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindavad keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses organisatsioonilise struktuuri keerukuse tasemega, võttes arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas keskse vastaspoole omandistruktuur võib mõjutada finantsseisundi taastamise kava;

b) kuidas keskse vastaspoole omandistruktuur kajastub keskse vastaspoole stimuleerimisstruktuurides või otsustusprotsessides;

c) kuidas finantsseisundi taastamise kava nõuded omanike kohta võivad mõjutada finantsseisundi taastamise kava, sealhulgas juhul, kui lepingulised emaettevõtja või konsolideerimisgrupi toetuse lepingud on maksevõime taastekava osa, ning hinnates eelkõige järgmist:

   i) sellise toetuse usaldusväärsus ja täidetavus;

   ii) kas finantsseisundi taastamise kavas võetakse nõuetekohaselt arvesse ja käsitletakse juhtumeid, kus selliseid toetuslepinguid ei ole võimalik täita;

d) kas keskse vastaspoole seoseid sama konsolideerimisgrupi mis tahes üksusega on piisavalt hinnatud, tagamaks, et võetakse arvesse võimalikku edasikandumisriski, mis võib tekkida konsolideerimisgrupi mis tahes äriühingu majandusraskuste või kohustuste mittetäitmise korral, ning kuidas need seosed võivad mõjutada finantsseisundi taastamise kava meetmete rakendatavust;

e) kas finantsseisundi taastamise kava heakskiitmise ning sellise kava koostamise ja rakendamise eest vastutavate isikute organisatsioonis kindlaksmääramise põhimõtted ja menetlused on sobivad, selged ja mõistlikud;

f) kas finantsseisundi taastamise kava on kooskõlas keskse vastaspoole üldjuhtimise struktuuriga ning keskse vastaspoole otsustusprotsesside ja sisejuhtimisega;

g) kas keskse vastaspoole sisekorralduse keerukus võib takistada õigeaegset tegutsemist või kas protsessid kulgevad tõenäoliselt tõhusalt selgete otsustusahelate ja selgelt määratletud vastutusaladega;

h) kas finantsseisundi taastamise kava on menetluste ja tegevuskavade, sealhulgas otsustusprotsesside menetluste, finantsseisundi taastamise kava protsessiga seotud isikute üksikasjalike kontaktlehtede, kaugjuurdepääsu võimaluste ja otsusetegijate juurdepääsu osas selge ja teostatav, ning kas finantsseisundi taastamise kavas on ette nähtud menetlused võtmeisikutele juurdepääsuks nii kohapeal kui ka mujal;

i) kas finantsseisundi taastamise kava on vajaduse korral tulemuslikult kaasatud keskse vastaspoole tegevuseeskirjadesse;

j) kas keskne vastaspool on kehtestanud asjakohased eeskirjad ja menetlused, et korrapäraselt testida finantsseisundi taastamise kava oma kliirivate liikmetega ning võimaluse korral teha kindlaks nende kliendid ja kaudsed kliendid.

Artikkel 4

Keskse vastaspoole tegevuse asendatavuse hindamine

Pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindavad keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses keskse vastaspoole tegevuse asendatavusega, võttes arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas finantsseisundi taastamise kavas on arvesse võetud seda, kas teised Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 ([3]) artikli 14 või 25 alusel tegevusloa saanud või tunnustatud kesksed vastaspooled osutavad mõningaid või kõiki keskse vastaspoole osutatavaid kliirimisteenuseid;

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

b) mil määral esitatakse finantsseisundi taastamise kavas kesksele vastaspoolele kättesaadavat teavet kasutades üksikasjad selle kohta, kuidas on kindlaks tehtud teise keskse vastaspoole osutatavad kliirimisteenused ja kas teine keskne vastaspool on neid teenuseid osutanud juba varem või on need uued kliirimisteenused;

c) kas finantsseisundi taastamise kavas on ette nähtud tehingute ülekantavus või mittekriitilise tähtsusega tegevuste osaline või täielik üleandmine teisele teenuseosutajale ning

i) kas kesksele vastaspoolele kättesaadava teabe põhjal on esitatud hinnang selle võimaluse elujõulisuse kohta;

ii) kuidas võetakse finantsseisundi taastamise kavas arvesse olukorda, kus sellise tehingute ülekantavuse rakendamine või mittekriitilise tähtsusega tegevuse ülekandmine ei ole võimalik.

Artikkel 5

Keskse vastaspoole riskiprofiili hindamine

1. Pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindavad keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses keskse vastaspoole riskiprofiiliga, võttes arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava üldiselt hõlmab ja sisaldab asjakohaseid meetmeid, et käsitleda eri liiki riske ja nende usutavaid kombinatsioone, mille tõttu võib olla vaja kasutada artikli 1 punkti c alapunktis iv osutatud finantsseisundi taastamise vahendeid;

b) kas finantsseisundi taastamise kavas hinnatakse ja maandatakse nii kesksest vastaspoolest kui ka muudest üksustest ja teenuseosutajatest, kellele keskne vastaspool on avatud, sealhulgas kliirimisest, investeerimisest, hoidmisest ja maksetest tulenevat häirete riski;

c) kas finantsseisundi taastamise kavas võetakse arvesse keskse vastaspoole äritegevuse laadi, suurust ja keerukust ning kuidas need elemendid kajastuvad keskse vastaspoole kavandatud meetmetes;

d) kas keskne vastaspool saab finantsseisundi taastamise kava rakendada iseseisvalt ilma teiste samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate üksuste sekkumiseta ning võimaluse korral, kas on selgelt kindlaks tehtud ülekanduv mõju teistele konsolideerimisgruppi kuuluvatele üksustele ja vastastikune finantssõltuvus;

e) kas finantsseisundi taastamise kavas võetakse arvesse keskkonnariske ja küberrünnete riski, mis võivad põhjustada keskse vastaspoole finantsseisundi märkimisväärset halvenemist, ning muid riske, mis on kindlaks tehtud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 49 lõike 1 ja määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 21 lõike 2 kohaselt läbi viidud stressitestide käigus, kui see on finantsseisundi taastamise kava puhul asjakohane;

f) kas finantsseisundi taastamise kavas on hinnatud õiguslikke riske ja eelkõige seda, kas kõik finantsseisundi taastamise kava meetmed on õiguspärased, kehtivad, siduvad ja täitmisele pööratavad;

g) kas korrad, kokkulepped ja lepingud, sealhulgas keskse vastaspoole tegevuseeskirjad ja teenuseosutajatega sõlmitud kokkulepped, on selged, õiguspärased, kehtivad, siduvad, täitmisele pööratavad ja rakendatavad, et tagada õigusvaidluste ja kohtuasjadega seotud riskide juhtimine ja minimeerimine;

h) kas vajaduse korral on küsitud õiguslikke arvamusi, et tõendada finantsseisundi taastamise meetmete ja kokkulepete õiguslikku kehtivust ja täitmisele pööratavust, eelkõige juhul, kui kokkuleppe vastaspool asub kolmandas riigis;

i) kas juhul, kui keskse vastaspoole juhtorgan on otsustanud keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava heakskiitmisel mitte järgida riskikomitee nõuannet, on tema poolt nii riskikomitee liikmetele kui ka kooskõlas määruse (EL) 2021/23 artikli 9 lõikega 18 pädevale asutusele esitatud põhjendus adekvaatne.

2. Lõike 1 punkti a kohaldamisel hõlmavad arvessevõetavad riskiliigid sõltuvalt kesksest vastaspoolest tegevus-, krediidi-, likviidsus-, üldäri-, hoidmis-, arveldus-, investeerimis-, turu-, süsteemseid, keskkonna- ja kliimariske.

3. Lõike 1 punkti c kohaldamisel võib kõnealuses punktis osutatud aspekte hinnata finantsseisundi taastamise kavas nii, et arvesse võetakse kõiki järgmisi keskse vastaspoole äritegevuse aspekte:

a) keskse vastaspoole kliiritud või kliiritavate finantsinstrumentide liik;

b) keskse vahepoole kliiritud või kliiritavad finantsinstrumendid, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 4 osutatud kliirimiskohustust;

c) keskse vastaspoole poolt ühe aasta jooksul kliiritud keskmised väärtused tooteliikide ja valuutade kaupa nii absoluutarvudes kui ka suhtarvuna keskse vastaspoole kapitalist iga kliiriva liikme ja võimaluse korral iga kliendi tasandil;

d) kas keskse vastaspoole kliiritavad tehingud tehakse ELi kauplemiskohas, määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2a kohaselt samaväärseks peetavas kolmanda riigi kauplemiskohas või börsiväliselt;

e) liikmesriigid, kus keskne vastaspool osutab või kavatseb osutada teenuseid ja teostab või kavatseb teostada muid piiriüleseid tegevusi.

Artikkel 6

Keskse vastaspoole riskiprofiili hindamine seoses keskse vastaspoole valmisolekuga

Pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindavad keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses finantsseisundi taastamise kavas esitatud ajakava, stsenaariumide ja näitajatega. Selle hindamisel võtavad pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas finantsseisundi taastamise kava kavandatud rakendamine ja strateegia:

   i) kajastab keskse vastaspoole riskiprofiili, mis tuleneb tema ärimudelist ja tootevalikust, sealhulgas turu likviidsust, turu kontsentratsiooni, otseste kliirivate liikmete ja nende klientide rolli, arveldusmeetodeid, valuutasid, kliirimisaegu ja teenindatavaid kauplemiskohti;

   ii) võtab arvesse keskse vastaspoole konkreetset struktuuri ja organisatsioonilist ülesehitust, sealhulgas kaskaadi põhimõttel eraldamist ja riskide jagamise võimalusi teenuste lõikes;

   iii) võtab arvesse keskse vastaspoole sõltuvust asjaomastest üksustest, sealhulgas konsolideerimisgrupi seotud üksustest ja kolmandatest isikutest;

b) kas finantsseisundi taastamise kavas esitatud kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete näitajate raamistikus on kindlaks määratud asjaolud, mille korral tuleb finantsseisundi taastamise kava meetmeid võtta.

Artikkel 7

Keskse vastaspoole riskiprofiili hindamine seoses ärimudeliga

Pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindavad keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses keskse vastaspoole ärimudeli operatsiooniriskiga, võttes arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas keskse vastaspoole kriitilised funktsioonid on nõuetekohaselt kindlaks tehtud;

b) kas finantsseisundi taastamise kavas ette nähtud ettevalmistavad kokkulepped varade või äriliinide müügi hõlbustamiseks on kesksele vastaspoolele sobivad, võttes arvesse kõike järgmist:

   i) kas keskse vastaspoole põhiäriliinide, toimingute ja varade väärtuse ja turustatavuse kindlaksmääramise kord on kiireks ja usaldusväärseks hindamiseks sobiv;

   ii) kas müügi ettevalmistamiseks kavandatud ajavahemik on kliiritavate instrumentide liiki ja müügi ulatust arvesse võttes asjakohane;

   iii) kas sellise müügi võimaliku mõju hindamine keskse vastaspoole tegevusele kajastab keskse vastaspoole konkreetseid toiminguid, st kliiritavate toodete liiki või toodete ja kontostruktuuride suhtes kohaldatavaid tagatismeetodeid;

   iv) kas äriliinide ettevalmistavate kokkulepete mõju kliirivatele liikmetele, nende klientidele ja kaudsetele klientidele, kui need on võimalik kindlaks teha, on piisavalt hinnatud ja kas mis tahes negatiivset mõju leevendatakse;

c) kui keskne vastaspool kliirib mitut toodet, siis kas keskne vastaspool on kaalunud müügi osadeks jaotamise võimalust toodete vahel ja kas sellise osadeks jaotamise tulemusel on tuvastatud pärssivaid asjaolusid või kas sellise osadeks jaotatud müügi tulemusel on tuvastatud mis tahes muud mõju finantsseisundi taastamise kavale;

d) kas finantsseisundi taastamise kavas on hinnatud üksustega, sealhulgas likviidsuse pakkujate, arvelduspankade, platvormide, kontohaldurite, investeerimisagentide, pankade või teenuseosutajatega olevate eri seoste arvu ja olulisust ning kuidas sellised seosed mõjutavad finantsseisundi taastamise meetmeid ja finantsseisundi taastamise kava tulemuslikkust;

e) kas iga seose olulisust on hinnatud, sealhulgas kõnealuste kokkulepete raames kliiritavate mahtude ja seotud finantsriskide seisukohast;

f) kas keskse vastaspoole põhitegevuse osa hõlmavaid tegevuse edasiandmise kokkuleppeid on piisavalt hinnatud ja kas tuvastatud riskid on maandatud;

g) kuidas on hinnatud finantsseisundi taastamise kava õiguslikku täitmisele pööratavust punktis f osutatud tegevuse edasiandmise kokkulepete kohaste teenuseosutajate suhtes ja kas selliste kokkulepete kohaste teenuseosutajate mis tahes suutmatust täita tegevuse edasiandmise kokkuleppes sätestatud kohustusi on rahuldavalt hinnatud ja kuidas neid riske on finantsseisundi taastamise kavas maandatud.

Artikkel 8

Selle hindamine, milline on üldine mõju teatavatele üksustele seoses keskse vastaspoole kommunikatsiooni- ja avalikustamiskavaga

Pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindavad keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses keskse vastaspoole kommunikatsiooni- ja avalikustamiskavaga, võttes arvesse üldist mõju, mida finantsseisundi taastamise kava rakendamine avaldaks määruse (EL) 2021/23 artikli 10 lõike 3 punktis b osutatud üksustele või turgudele, võttes eelkõige arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas keskse vastaspoole kommunikatsiooni- ja avalikustamiskava on kooskõlas määruse (EL) 2021/23 lisa A jao punktiga 3, ning eelkõige, kas keskse vastaspoole kommunikatsiooni- ja avalikustamiskavas on:

   i) ette nähtud, kuidas tuleb võimalikult läbipaistvalt jagada teavet keskse vastaspoole sidusrühmadega, sealhulgas kliirivate liikmete ja finantsturuga üldiselt;

   ii) esitatud selged juhised ootuste haldamiseks ja nähtud ette, kuidas minimeerida võimalikke negatiivseid tururеaktsioone teabe avalikustamisel;

b) kas keskse vastaspoole kommunikatsiooni- ja avalikustamiskava sisaldab selgeid menetlusi selle kohta, kuidas ja millal jagada teavet eri üksustega ja kas on esitatud selge kirjeldus selle kohta, kuidas on sellistes menetlustes võetud arvesse õiguslikke nõudeid ja muid siduvaid nõudeid.

Artikkel 9

Selle hindamine, milline on keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava üldine mõju kliirivatele liikmetele, nende klientidele ja kaudsetele klientidele

Pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindavad finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses selle üldise mõjuga keskse vastaspoole kliirivatele liikmetele ja, kui see teave on kesksele vastaspoolele kättesaadav, tema klientidele ja kaudsetele klientidele, sealhulgas juhul, kui need kliendid ja kaudsed kliendid on kindlaks määratud kui muud süsteemselt olulised ettevõtjad, võttes arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas finantsseisundi taastamise kava kajastab õigesti keskse vastaspoole kliiriva liikmeskonna keerukust, sealhulgas kõike järgmist:

   i) kliendi kliirimise tase keskses vastaspooles;

   ii) selliste kliirivate liikmete arv, kes on asutatud:

      1) keskse vastaspoole jurisdiktsioonis;

2) teises liikmesriigis;

3) kolmandas riigis;

iii) liikmeskonna kontsentratsioon;

b) kas finantsseisundi taastamise kavas on arvesse võetud keskse vastaspoole osutatavate kliirimisteenuste võimaliku häire üldist mõju kliirivatele liikmetele ja, kui see teave on kesksele vastaspoolele kättesaadav, tema klientidele ja kaudsetele klientidele, sealhulgas võimalikku mõju kliirimisele juurdepääsule ja muud keskse vastaspoole tegevuseeskirjadest tulenevat mõju;

c) kas finantsseisundi taastamise kavas on arvesse võetud finantsseisundi taastamise kava raames kokku lepitud meetmete võimalikku mõju kliirivatele liikmetele ning asjakohasel juhul nende klientidele ja kaudsetele klientidele;

d) kas keskse vastaspoole tegevuseeskirjade alusel on kliirivad liikmed ning asjakohasel juhul nende kliendid ja kaudsed kliendid kokku leppinud mis tahes rahalises või lepingulises kohustuses, sealhulgas selles, kuidas kohustuse summat arvutatakse, kas kohaldatakse maksimumsummat või ülempiiri, kas tegemist on eelnevalt kokku lepitud summaga või tuletatakse see liikme või kliendi riskipositsioonide põhjal ning kuidas selliseid vahendeid sisse nõutakse.

Artikkel 10

Selle hindamine, milline on keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava üldine mõju seotud finantsturutaristutele

Pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindavad keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses selle üldise mõjuga seotud finantsturutaristutele, võttes arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas finantsseisundi taastamise kavas on hinnatud finantsseisundi taastamise meetmete rakendamise võimalikku mõju mis tahes koostalitlevale kesksele vastaspoolele ja mis tahes muule keskse vastaspoolega seotud finantsturutaristule, hinnates keskse vastaspoole osalemise olulisust kõnealustes üksustes;

b) kas finantsseisundi taastamise kavas käsitletakse koostalitlusvõime või risttagatise kokkuleppeid teiste kesksete vastaspooltega ja selliste kokkulepete ulatust, sealhulgas nende kokkulepete raames kliiritavaid mahte ja vahetatavaid rahalisi vahendeid;

c) kas finantsseisundi taastamise kava mõne meetme rakendamine võib mõjutada juurdepääsu teistele finantsturutaristutele ning kui tuvastatakse takistusi või piiranguid, kuidas neid leevendatakse;

d) kas seotud finantsturutaristud ja sidusrühmad, kes kannaksid kahju, kannaksid kulusid või aitaksid katta likviidsuspuudujääki finantsseisundi taastamise kava rakendamise korral, on kaasatud kõnealuse kava koostamisse tulemuslikul ja rahuldaval viisil kooskõlas määruse (EL) 2021/23 artikli 9 lõikega 16.

Artikkel 11

Selle hindamine, milline on keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava üldine mõju finantsturgudele, sealhulgas kauplemiskohtadele, mida keskne vastaspool teenindab

Pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindavad keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses selle üldise mõjuga finantsturgudele, sealhulgas kauplemiskohtadele, mida keskne vastaspool teenindab, võttes arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas finantsseisundi taastamise kavas on hinnatud finantsseisundi taastamise meetmete rakendamise võimalikku mõju kauplemiskohtadele ja muudele keskse vastaspoolega seotud kauplemisallikatele, sealhulgas hinnang keskse vastaspoole kõnealustes üksustes osalemise olulisusele, ja kas mõju kujutab endast ohtu asjaomaste üksuste stabiilsusele;

b) kas keskne vastaspool osutab lisaks kliirimisteenustele ka kliirimisega seotud muid teenuseid või olulisi kõrvalteenuseid ning kas finantsseisundi taastamise kava mis tahes meede võib mõjutada keskse vastaspoole teenindatavat finantsturgu, kus keskne vastaspool selliseid muid või olulisi kõrvalteenuseid osutab.

Artikkel 12

Selle hindamine, milline on keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava üldine mõju mis tahes liikmesriigi ja liidu kui terviku finantssüsteemile

Pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindavad keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses üldise mõjuga mis tahes liikmesriigi ja liidu kui terviku finantssüsteemile, võttes arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas on hinnatud finantsseisundi taastamise kava sellist võimalikku mõju:

   i) mis tahes liikmesriigi ja liidu kui terviku finantsstabiilsusele, mis tuleneb võimalikust ülekanduvast mõjust, sealhulgas kliirivatele osalejatele ja üksteisest sõltuvatele finantsturutaristutele avalduva krediidi-, likviidsus- või operatsiooniriski seisukohast;

   ii) mis tahes liikmesriigi ja liidu kui terviku finantssüsteemile, mis tuleneb sellest, et finantsseisundi taastamise kava mõjutab ühte või mitut keskse vastaspoolega seotud üksust või keskset vastaspoolt ennast;

b) kas finantsseisundi taastamise kava laiema süsteemse riski mõju hindamiseks on arvesse võetud ESMA aeg-ajalt tehtud analüüside tulemusi ja kajastatud neid asjakohasel juhul finantsseisundi taastamise kavas ning kas mis tahes asjakohaseid tuvastatud asjaolusid või probleeme on kavas võimalikult suures ulatuses käsitletud ja leevendatud;

c) kas olulisi seoseid üksustega, sealhulgas likviidsuse pakkujate, arvelduspankade, platvormide, kontohaldurite, investeerimisagentide, pankade või teenuseosutajatega on arvesse võetud, hinnates, kuidas finantsseisundi taastamise kava võib mõjutada seotud üksuste tegevust, ning kas finantsseisundi taastamise kava meetmed sobivad ja toimivad üksuste puhul, kelle puhul on kindlaks tehtud olulised seosed, või kas neil meetmetel võib olla oluline negatiivne mõju mis tahes liikmesriigi ja liidu kui terviku finantssüsteemile;

d) kas likviidsuse pakkujad, kui nende üle teeb järelevalvet keskse vastaspoole pädev asutus, või niivõrd, kuivõrd teave nende likviidsusriski kohta on kättesaadav, põhjustavad kontsentreeritud likviidsusriski, kuna neil võib olla mitu rolli mitme keskse vastaspoole puhul, sealhulgas kliiriva liikmena, maksepangana, investeerimispangana, kontohaldurina või likviidsuse tagamise korra pakkujana.

Artikkel 13

Stiimulid

Pädevad asutused ja järelevalvekolleegiumid hindavad keskse vastaspoole finantsseisundi taastamise kava asjakohasust seoses stiimulite loomisega keskse vastaspoole omanikele, kliirivatele liikmetele ja võimaluse korral nende klientidele, et kontrollida sellise riski suurust, mille keskse vastaspoole omanikud, kliirivad liikmed ja nende kliendid süsteemi toovad või mis neile süsteemis tekib, et jälgida keskse vastaspoole riskivõtmis- ja riskijuhtimistegevust ning aidata kaasa keskse vastaspoole kohustuste mittetäitmise haldamise menetlusele, võttes arvesse kõiki järgmisi tegureid:

a) kas stiimulid suurendavad finantsseisundi eduka taastamise tõenäosust ja kas finantsseisundi taastamise kavas on kindlaks määratud stiimulid eri sidusrühmadele, tuues vajaduse korral näiteid selle kohta, kuidas saaks kriisi ajal lisaks keskse vastaspoole tegevuseeskirjades kokkulepitud sissemaksetele soodustada vabatahtlikke või valikulisi sissemakseid;

b) kas finantsseisundi taastamise kavaga seotud vahendite sissenõudmise, sissemaksete või kulude jaotamisega luuakse kesksele vastaspoolele, tema kliirivatele liikmetele, nende klientidele ja kaudsetele klientidele (kui otsesed ja kaudsed kliendid on teada), aktsionäridele ja teistele samasse konsolideerimisgruppi kuuluvatele üksustele asjakohased stiimulid tegutseda viisil, mis minimeerib riske ja võimalikke kulusid;

c) kas kohustuste mittetäitmise haldamise menetluse struktuur stimuleerib kliirivate liikmete ja nende klientide osalemist kohustuste mittetäitmise menetluses, kasutades finantsseisundi taastamise vahendeid ja kesksele vastaspoolele finantsseisundi taastamisel antavaid vahendeid, sealhulgas kas on ette nähtud karistused juhuks, kui ei anta kokkulepitud vahendeid, sealhulgas töötajate lähetamine, et aidata kaasa finantsseisundi taastamise juhtimisele või osaleda enampakkumisel võistupakkumises;

d) kas kohustusi mittetäitvate liikmete positsioonide enampakkumiste kord ja meetmed stimuleerivad kohustusi täitvaid kliirivaid liikmeid tegema võistupakkumisi ning kas see kord ja meetmed on hästi korraldatud ja loovad finantsseisundi taastamise kavas ette nähtud stiimulid;

e) kas kliirivate liikmete tegevuse ja nende võimaliku kahju vaheline seos, mis tuleneb finantsseisundi taastamise kavast, loob asjakohase stiimuli finantsseisundi eduka taastamise tõenäosuse suurendamiseks, sealhulgas kas kahju või võimaliku kahju ülempiir on proportsionaalne liikme tegevuse näitajatega, võttes aluseks muutuvtagatise, alustamise tagatise, tagatisfondi sissemaksed või muud riskipõhised ja tegevuspõhised näitajad;

f) kas keskse vastaspoole mehhanismid, millega finantsseisundi taastamise kava koostamise protsessis ja asjakohastes riskijuhtimist käsitlevates aruteludes kaasatakse seotud finantsturutaristud ja sidusrühmad, kes finantsseisundi taastamise kava rakendamise korral kannaksid kahju või kulusid või aitaksid katta likviidsuspuudujääki, on hästi korraldatud ja loovad sobivad stiimulid, et tagada tasakaal seotud finantsturutaristute ja sidusrühmade huvide vahel;

g) kas kliirivate liikmete ja võimalik, et ka nende klientide või muude keskse vastaspoolega seotud üksustes kaasamine teenuste osutamisse, et tegeleda kahjude leevendamisega finantsseisundi taastamise korral, hõlmab õigeid stiimuleid pakkuda kesksele vastaspoolele sobivaid teenuseid, sealhulgas tegutseda repotehingu vastaspoolena ja pakkuda likviidsust.

Artikkel 14

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 25. november 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN